

Piteå Kommun

**Sammanställning av dialogmöte
Landsbygdsutveckling
Hemmingsmark 2014-03-18**

Om synpunkter eller frågor när det gäller sammanställningen, kontakta helena.lindehag@pitea.se

Inledning

I Piteå kommun pågår flertal projekt kring översiktsplanarbetet. Ett av uppdragen är att ta fram en landsbygdstrategi, skärgårdsstrategi samt en för stadskärnan. Ett annat parallellt uppdrag är att få fram olika områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, s.k. LIS områden. Styrgrupperna för översiktsplanarbetet samt styrgruppen för LIS i Piteå beslutade att dialogmötena med medborgare ska stå som grund till det fortsatta arbetet med de olika projekten.

Den metod som beslutades att använda var uppbyggt kring en del information samt en del workshop. Metoden till workshopen bygger delvis på frågeställningar från metoden *Landsbygd 2,0* framtaget av "Hela Sverige ska leva". Denna metod anpassades till Piteåperspektiv samt till den mötestid som beslutades.

Sammanlagt deltog ca 290 personer i dialogmötena

Arnemark	16 totalt	9 män	7 kvinnor
Lillpite	52 totalt	25 män	27 kvinnor
Långträsk	24 totalt	9 män	15 kvinnor
Hemmingsmark	114 totalt	47 män	67 kvinnor
Alterdalen	84 totalt	42 män	42 kvinnor

Metod för sammanställningen

Sammanställningen som följer är gjort av de skrivna inlägg och lappar som kom in under mötet samt gjordes under själva workshopen. Rubriksättningen är gjort utifrån frågeställningarna på workshopen. De synpunkter som inte med automatik kan sättas under viss rubrik har ansvarig för sammanställningen satt under den rubrik som ansetts lämpligast. En del inlägg är gjorda utifrån andra infallsvinklar än de rubriker som fanns som underlag, dessa synpunkter är satta under rubriken *övrigt*.

Inlägg som kan tolkas mot person har tagits bort.

I följande sammanställning är det varje by som redovisas för sig.

Fortsatt arbete

Synpunkterna från dialogmötena analyseras och kommer att användas i det fortsatta arbetet med landsbygdsstrategin samt landsbygdsutveckling i strandnära läge- LIS. Den analysen kommer att offentliggöras senare i vår.

Hemmingsmark

Nuläge

Syftet är att lyfta tankar och attityder för landsbygden som begrepp. Gruppen ska inte tänka bara på sin egen hemort utan diskutera fritt om vad som är landsbygd.

- **Vem bor här?**

- Alla generationer. Gamla vill bo kvar, unga vill flytta in
- Många som är född i Hemmingsmark kommer tillbaka och fler vill hit. Men det finns inga bostäder
- Driftiga människor som tar stort eget ansvar och kan göra det mesta själva.
- Allt drivs av ideella krafter, skidspår, fotbollsplaner, badplatser mm
- De som uppskattar ytorna och aktiviteter ute
- De som vill bo nära men ändå kunna ha möjligheter till lugn och ro
- De som vill se stjärnorna på vintern och dimman i början av augusti.
- Blandat med människor
- Här bor människor i alla åldrar
- Aktiva människor som vill vara ute i naturen. Omgivningen är viktig för deras livsstil och man flyttar hit för att ge barnen en trygg uppväxt
- Alla möjliga
- Barn -15 år och 25-döden
- Släkten
- Djuren

- **Hur ser platsen ut**

- Nära till natur och friluftsliv
- Nära till sjöar och vattendrag
- En öppen och levande landsbygd med jordbruk
- Närhet till skogen
- Platsen är vacker med badsjö och fågelsjö
- En by med vacker natur
- Idyllisk med naturen runt knuten
- Gott om plats, större gårdar, friare, dom flesta känner varandra. Bra gemenskap
- Skogar, ängar, sjöar, naturligt, enskild gemenskap, småskalighet
- Välsköta gårdar med idrottsanläggning, elljusspår, bönhus mycket tack vare ideellt arbete

- **Vad är bra**

- Trygghet, alla känner alla.
- Många sportaktiviteter skidor, fotboll, skridskor
- Människor på landsbygden är driftiga, tar saken i egna händer
- Närheten till service
- Avståndet till stressen i vardagen
- Närheten till naturen och lugnet
- Engagemanget i byn. Vi har kvar vårt- än.
- Det som är bra att vi är duktiga på samarbete med varandra
- Här på landsbygden känner vi varandra och tar vara på varandra.
- Vi har byggt både Hifton och vad som det innebär + bönhuset.

- Alla känner alla vilket skapar trygghet. Vi samarbetar för att ta hand om byn.
  - Ett lugnare tempo där alla känner alla och ställer upp för varandra.
  - Barnen kan leka ute utan att man behöver oro sig över trafik etc.
  - Gemenskap, trygghet, småskalighet, lugn och ro.
  - Trots olikheter finns gemenskapen i byn genom olika generationer. Behåll skolan ge alla generationer en chans att leva i byn
  - Att kunna se himlen
  - Bra kvalitet och lämplig storlek på skolorna.
  - livskvalitet
  - Här har vi fina jakt- och fiskemöjligheter. Alla som bor i byn har rätt att jaga.
  - I vår by har vi stort samarbete mellan skola och föreningsliv.
- **Vad är typiskt för landsbygden?**
    - Natur
    - Friluftsliv
    - Djurliv
    - Med gemensamma ideella krafter fixar vi allt
    - Finns inga lediga hus/ lägenheter
    - Piteå kommun skiter i landsbygden
    - Närhet till natur
    - Längre avstånd till service
    - Människor bryr sig om varandra och ställer upp för sin by
    - Grönområden för barnen att vara på. Inte sitta i en buss stora delar av sin uppväxt
- **Vad är din vision av din ort/ bygd i nutid?**
    - Att den ska leva vidare och växa
    - Bygga fler markbygda lägenheter för att äldre kan flytta dit och yngre kan köpa deras hus.
    - Att det ska finnas en skola
    - Låt Hemmingsmarks IF köpa loss marken där HIF:s anläggningar ligger, så att dom kan kommersialiseras tex bygga husvagnsgarage.
    - Större tomter. Om man vill bo på landet är naturtomter en av de viktigaste orsakerna.
    - Bifall av friskola= 7 arbetstillfällen + att Hemmingsmarks IF kan behålla sin personal.
    - Bygga seniorbostäder på markplan, typ parhus med garage
    - Satsa på fler bostäder
    - Satsa på mer kollektivtrafik, även på helger
    - Fler lösningar med utkörning av apoteksvaror mm
    - För att få en utveckling av befolkningen på landsbygden är det absolut viktigaste att det byggs bostäder för äldre och vuxna med utflugna barn. Detta för att möjliggöra inflyttning från barnfamiljer.
    - Fler hus och trygghetsboenden
    - Låt skolan vara kvar
    - Samlingscentrum ex affär/ café
    - Ett levande Hemmingsmark där alla som vill får plats, gamla som unga
    - Fler bostäder och skolan.
    - Vi vill naturligtvis att byn inte dör ut utan vi vill att alla generationer ska kunna bo och ha närhet till service

- En by där barnen kan gå i skolan och tillåts vara barn till tonåren
- Där barn och ungdomar har tillgång till fritidsaktiviteter och idrott på cykelavstånd
- En lanthandel/ kiosk med det mest nödvändiga
- Välskött badplats
- Fungerande föreningar (idrott, fiske, jakt, hembygd osv)
- Lokaler för sammankomster
- Bättre bussförbindelser
- Skolan kvar. Pulsen i byn
- Förskola i byn
- Vettig kommunikation
- Seniorboende
- Behåll skolan
- Behålla standarden
- Utveckla turismen. Stöd tex. Fiskeriföreningar och bya- och idrottsföreningar samt enskilda personer som vill utvidga sina verksamheter.
- Bo i byn där alla åldrar finns representerade
- Bygg seniorboende
- Friskolan skulle gynna samhörigheten i byn
- Ge stöd för att kunna bevara och utveckla Hifton

Landsbygd om 10 år

Syftet är att få fram förslag på vad man kan göra för att utveckla landsbygden när det gäller: arbetstillfällen, näringslivsutveckling, boende, service och kommunikation

• Vad är din vision av din ort/ bygd om 10 år?

- Sätt hit IKEA i Hemmingsmark. Gott om plats för utbyggnad och P-platser
- Byn ska få leva vidare
- Levande landsbygd
- Affär, kommunal skola och barnomsorg.
- Entreprenörskap ska uppmuntras.
- Frisering, café och andra företag
- Valfungerande friskola med närproducerad hemlagad mat samt försäljning av näringsrik lunch till byns seniorer och äldre
- Multiarenan finns och underhålls av kommunen
- Se utdelning av våra skattepengar som går tillbaka till byn/ oss
- Seniorboende med aktiviteter för alla sinnen
- På 10 år hoppas vi att Hemmingsmark har förskola, skola, livskraftiga föreningar och en jämn, ökande inflyttning till de nybyggda marklägenheter kommunen subventionerat för att visa sitt stöd för landsbygden
- Ta vara på drivet i byn
- Fler lägenheter
- Utvidga busstarfiken och bussplatser
- Förskola i friskolans regi
- Livskraftig skola
- Möjlighet för alla ungdomar som vill flytta hit att hitta hus.
- Möjlighet till seniorboende i byn, hyreshus.

- Förbättra kommunikationen till stan
- **Vad kan eller bör man satsa på?**
  - Servicehus med olika ting att göra tex café, verkstäder för snickerier, småföretag mm
  - Något att göra för ungdomar och pensionärer
  - Bygga mer boende för generationsskifte
  - Bra kommunikationer bil, buss, internet
  - Väg direkt till E4an från Hortlax över Lungsjäla
  - Ny väg ut på E4 mellan Hortlax och bergsviken så vi slipper köra genom bergsviken i snigelfart
  - Skolan ska vara igång
  - Större tomter. Man flyttar ut på landsbygden för ytorna. Man vill inte ha en tomt på 1000-1500kvm utan något större. Dubbla storleken skulle vara skäligt
  - Initiativ från kommunen med att bygga boenden för att bankerna vad man har för intentioner. Jag som privatperson har svårt att få långa 2 miljoner för att bygga nytt när skolan försvinner
  - Satsa på hyresbostäder då frigörs villor till de ungdomar som vill flytta hit
  - Satsa på att utveckla skolan. Behålla skolan i byns regi
  - Satsa på naturturism
  - Viktigt att det finns träffpunkter för att behålla byarnas sammanhållning
  - Mer boende för seniorer
  - Skolan. Klass upp till åk 3 ska finnas i Hemmingsmark
  - Fortsatt drift av Hifton, skidor.
  - Utveckla turismen i byn
  - Det bör byggas mer lägenheter/ småhus så att vi som är 50-60 år kan sälja våra hus till ungdomar och flytta in i ett mindre boende
  - Utveckla fisket som är stort i byn
  - Allt bygger på att ungdomarna finns kvar för att föreningslivet och allt vad det innebär ska fortsätta. Tex elljusspår, fotboll, badplats, fiskevatten, boulplan, tennisplaner
  - Starta ett ”grön skola” koncept där barn som behöver mindre klasser och mindre störningsmoment får gå
  - Bygg fler boenden
  - Kommunen kan underlätta startandet av nya företag som kan ge arbetstillfällen i byn
  - Fler bussturer
  - Grön omsorg, satsa på det i landsbygden
  - Bygg fler mellanboenden och lägenheter
  - Uppmuntra till uppköp av lokala företag
  - Marklägenheter till de äldre
  - Stöd för att hålla badplatser brukbara sommartid
  - Möjlighet att driva affär i byn
  - Pengar till infrastruktur
  - Byavaktmästare
  - Pensionärsboende i min by så att generationsskiften kan göras.
  - Reducerade priser på kommunala tomter
  - Bidrag till privata i Hemmingsmark som kan tänka sig bygga parhus etc. Så att familjer kan flytta till hus som då blir lediga.

- Vägarna runt Hemmingsmark är populära bland cyklister/ rullskidåkare
  - Bygg en tankstation för alla timmerbilar och övriga som kör genom Hemmingsmark
  - Bygg bivacker och utflyktsmål så att fler ser vår fina by (finaste skoterlederna)
  - Markbundna lägenheter för unga och äldre
  - Det är för smala vägar. Bra vägunderhåll vinter och sommar.
  - Nya boenden för de som vill lämna sina hus och bo kvar i ”pensionärshus” seniorboende
  - Stötta och underlätta för de som vill starta företag i byarna
  - Det finns många 20-25 åringar födda i Hemmingsmark som håller på att bilda familj. De är mycket intresserade att skolan skal finnas kvar
  - Gör en klass 4-6 med fotboll, längdskidor, dansinriktning. Utveckla istället för att avveckla skolan.
  - I Hortlax har man en fotbollsklass. Tänk att göra en inriktning på Hemmingsmarksskola med friluftsliv, fotbollsklass, skidklass
  - För att säkerställa och öka den nödvändiga generationsväxlingen i villor lämpliga för barnfamiljer så krävs det att flerbostäder i markplan, lämpliga för äldre, byggs i byarna.
- **Vad behöver du för att trivas?**
    - Rusta upp badplatser(Gåssjön)
    - Rusta upp gångstigar
    - Naturlig samlings/ mötesplats
    - Man trivs i en levande by
    - En välskött och blomstrande by med positiva unga och äldre.
    - En närbutik
    - Friskola
    - Generationsboende
    - Multiarena
    - Lekparker under kommunalregi för våra barn
    - En skola
    - Seniorboende som är kommunaltbyggda. Typ parhus. För att få en inflyttning
    - Fler bussförbindelser
    - Äldre/ seniorboenden.
    - Bra kommunikationer
    - Skola (ca 10 synpunkter)

Serviceorter

- Risken är att om det pekas ut olika serviceorter så utarmas övriga byar ännu mer
- Serviceort= Hemmingsmark
- Det finns absolut inget mervärde av en serviceort för byarna. Det kommer att bli döden för alla byarna
- Utveckla Hortlax som serviceort. Bankomat
- Jävre är kanske en tänkbar serviceort för Hemmingsmark.
- Serviceort i Hemmingsmark
- Som serviceort kan Jävre vara bättre för Hemmingsmarkarna
- Bra med vårdcentral, bibliotek, badhus, apotek, äldreboende. Men inte stora skolor

- Kommer troligen innebära att byar utanför dessa serviceorter missgynnas därför att satsningarna sker förutbestämt på serviceorterna
- Vi ser en risk att kommunen bara satsar på dessa orter
- Vi behöver ingen serviceort. Det är samma resa för oss till Hortlax som till centrala Piteå Kommun Vi röstar nej till serviceort
- Serviceort- varför? Är det där vi ska hämta vatten och tömma latrinerna sen? Vad ska vi med den till? Vad ger den oss för nytta?
- Skulle vara härligt att ha service i Hemmingsmark förutom hemtjänst och sophämtning. Tänk inte serviceort, tänk service till alla.
- Risken med serviceorter är att det missgynnar byarna utanför serviceorten. Kommunens ansvar kommer att sluta vid serviceorten.
- Seniorboenden skall byggas i byarna. Ej i serviceorten
- Satsa på Hemmingsmark som serviceort för tex. Brännland, Mellanboda och Klubbfors, Brännfors. Typ tankstation.
- Sprid servicen till fler byar istället för att koncentrera till orter som redan lever och växer. Vi betalar samma skatt som de.
- Jag är intresserad av service i vår by. Tycker inte att serviceorter är en bra idé.
- En serviceort kan bli en ursäkt för att inte satsa alls i Hemmingsmark

Landsbygdsutveckling kopplat till mark och vattenanvändning samt LIS.

Syfte att få fram förslag på områden som kan utveckla landsbygden

- Utveckla fritidsområdet runt Korpträsket.
- Område kring Långsjön är planlagt sedan tidigare
- Kälen hör också till Hemmingsmark med stor potential för lantliv, ridning etc.
- Frimärksbebyggelse

Övrigt

- Ingen lyssnar på oss när det gäller skolan. Varför lyssna på oss nu i dessa frågor?
- Vi vill ha en levande landsbygd och en kommunledning som lyssnar på alla invånare.
- Idrottsklubbar kommer att påverkas av att barneten flyttas till olika skolor och då kommer byarnas föreningar att utarmas
- På 80-talet borgade kommunen för den egna insatsen när man skulle bygga hus. Återinför detta. Se det erbjudande som Älvsbyhus ger sina kunder.
- Infrastrukturen av vägar i Hemmingsmark ska vara kommunens ansvar
- Hundlatriner som kommunen tömmer som de gör i "tät orten"
- Elljusspåret måste vi få stöd till. Varför skall vi göra det själva (hur gör man i stan?) Vi har hemmarännnet. Skidföreningen har skidskola. Många stadsbor nyttjar vår skidanläggning
- Jag betalar skatt. Vi vill inte göra allt själva
- Bevara skolan för lågstadiet i Hemmingsmark. Var inte så fyrkantiga.
- Återställ planteringarna vid äldreboendet
- Ska kunna köpa fiskekort i byn på ett bra sätt
- Multiarenan för fritidsaktiviteter för ungdomar och barn
- Erbjud gratis buss till resenärer Hemmingsmark- Piteå- skola
- Stöd Dahlbackens utbyggnad av förskolan
- Skolan är viktig
- Bredare vägar i och mellan byar. Här bor människor som riskerar livet varje gång de rör sig längs landsvägarna. ½-1 m på varje sida räcker gott. Hälsan ökar om man kan cykla till stan.
- Service med beställningstrafik för pensionärer som inte kan köra bil. Hjälプ med skjuts till affär + annan service
- Vi vill ha vår skola kvar. Med vänlig hälsning Agnes Nilsson 9år
- På landsbygden kräver vi inte så mycket, vi klarar oss utan kanaler för båtarna, utkikstorn och annan lyx. Men vi kräver att någon lyssnar på oss när vi har något att säga.
- Förr hade vi jättefina lekparken på flera ställen i byn. Det hade varit fint att få behålla dem.
- Finns det intresse för att utveckla landsbygden från kommunledningen? Kommer det att satsas pengar på landsbygden?
- Strömbackaeleverna kan väl lika väl bygga ute i byarna som i Bergsviken
- Kommunen kanske måste börja ta lite ansvar i landsbygden också. Vi betalar också skatt, precis som de i stan
- Saker vi kan sköta själva (men egentligen borde få hjälp med)
  - Idrottsplatser
  - Motionsspår/ skidspår
  - Mötesplatser för invånarna
  - Skoterleder
  - Lekparker
  - badplatser
- Saker vi ha hjälp av kommunen med
  - Nya bostäder så landsbygden kan växa
  - Skapa förutsättningar för skola i närområdet till våra barn
  - Subventionerade nybyggen
  - Medgivande till friskola

- Saker vi kräver för den skatt vi betalar
  - En trygg uppväxt åt våra barn
  - Omsorg om våra äldre
  - Gatlysen
- Vi behöver också boenden för ”mellanunga” där de kan bo tills det kommer ett ledigt hus.
- Som en flicka i byn sa: Sluta och sparka på Hemmingsmark.
Det var inte roligt att höra.
- Vad får jag för att jag betalar skatt?
- Skola hör till landsbygdsutveckling
- Vad händer med föreningslivet om skolan läggs ner? Det berör andra byar. Ska det sluta med ett enda fotbollslag i Piteå?
- Förstår man inte hur viktig skolan är för landsbygdsutveckling. Så har man inte förstått vad som utvecklar landsbygden
- Se landsbygden som en unik möjlighet och investera. Kalla det inte för bidrag/ tärande. När har man delat ut bidrag till satsningar i stan, då kallas det investering.
- Visa att ni lyssnar på vår drivkraft. Vänta med nedläggningen av skolan. Ta landsbygdsutveckling först. För det handlar ju inte om en besparing.
- Vart tog miljötänket vägen när skolelever ska skjutas i så många år. Skolan i byn minskar utsläpp av avgaser
- Visa välvillighet vid ansökan om friskola
- Skolan är navet i en by
- Vad får vi bybor av skattepengarna som vi betalar in?
- Om vi bygger den tänkta multiarenan i Hemmingsmark. Vem bygger vi för om ni stänger skolan och byn?
- Se på vår superfina privata förskola och låt oss få starta en friskola om ni (kommunen) inte värnar mer om centrala stan. Ge oss en chans innan ni avvecklar vår by.
- För att nå en fungerande by måste vi få ungdomar att flytta hit. Ingen törs satsa på att bygga och flytta hit om vi inte har en skola. Utnyttja fördelarna med landsbygden om vi vill att hela kommunen ska växa. Gör reklam för att bo i nära anknytning till natur och fritid, med närhet till skola och service.
- Mina barn har växt upp här och fått en bra start i vår skola. Kan inte alls tycka att undervisningen haft dålig kvalitet. Är mycket orolig för byns fortlevnad utan skola.
- Ta tillvara på människors drivkraft i byarna, den finns och är ingen belastning tvärtom det sammansvetsar byborna. Ge bort skolan och tillstryk friskolan
- Stöd skolan i byn. Landsbygdsutveckling. Generationsväxling sker även i Furulund, Bergsviken m.fl. Orter. Varför ska landsbygden stödja större orter?
- Vad har byborna i Hemmingsmark ordnat ideellt-> bönhus, bagarstuga, elljusspår, tennisbana, Hifton, Minigolfbana, badplats och skötsel, vävstuga mm. dags att kommunen bidrar med något till byn.
- Fiskevårdsföreningen måste få hjälp med pengar. Vi bygger för handikappanpassade spångbryggor etc. bra friskvård för besökare från hela kommunen, även från Luleå.
- Lokalt producerad mat borde kunna marknadsföras för att gynna de lokala odlarna på landsbygden. Kommunen borde även sätta större vikt vid att i sina egna verksamheter inom skola och äldreomsorg se till att köpa så mycket som möjligt lokalt.

- Företag som primärt säljer varor eller tjänster till kunder utanför kommunen borde kunna få hjälp med marknadsföring. Det kan göras på olika sätt, dels rent ekonomiskt men kanske framförallt med en insats som hjälper företagen att nå rätt kundgrupper med rätt budskap.
- Sysselsättningen skulle kunna öka om kommunen gick in med rekryteringsstöd till särskilt intressanta näringar, man kunde t.ex. ge någon form av lönebidrag mot att man anställde en person under en viss tid. Företaget själv skall kunna välja helt fritt vilken person, det ska inte behöva vara någon som befinner sig långt från arbetsmarknaden. De företag som behöver hjälp behöver ofta kvalificerad hjälp om de ska kunna växa och sysselsätta fler, och då måste de också kunna anställa personer som kan bidra till utvecklingen.
- Tillsätta en tjänst som hjälper företag på landsbygden att söka den hjälp och stöd som redan finns.
- En byavaktmästare som betalades av kommunen skulle kunna vara en lösning som fick idrottsföreningar, badplatser, skidspår, skoterleder, mindre kommunala uppdrag (tex trappstädning, snöröjning) att flyta på bra.
- För att fördelningen av kommunalt satsade medel skall fördelas någorlunda jämt mellan stad och landsbygd bör kommunen upprätta styrdokument som ligger till grund för nysatsningar på lokaler, utveckling, väg, trafik, byggande, turism, upplevelser.
- Det blir färre barn ute i byarna, politik betyder att vilja, och om man vill förändra den nuvarande utvecklingen så bör skatten borde kunna vara ett styrmedel. Det vore inte så svårt att ha differentierad skatt beroende på var i kommunen man bor.